

Verslag Platform Dove Christenen 4 Oktober 2019

Gast spreker: Begrafenisondernemer dhr. Sjaal Janssen

Plaats: Gelderhorst, Kapel de Zwaluw, te Ede. Tijd: 17:00 -20:15 uur

Thema: Begraven of cremieren (volgens de Bijbelse normen)

Welkom en opening met de Bijbel door Ton Verkaaik.

Twee Bijbelteksten: Joh. 12:46 *Ik ben een licht, in de wereld gekomen opdat ieder die in Mij gelooft, niet in de duisternis blijft.*

Math.5:14-16.¹⁴*U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn.*

¹⁵*En ook steekt men geen lamp aan en zet die onder de korenmaat, maar op de standaard, en hij schijnt voor allen die in het huis zijn.* ¹⁶*Laat uw licht zo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken zien en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.*

Kort uitgelegd: Je ziet afbeelding...dus niet daar onder, niet verstopt maar er bovenop

Nederland heeft ontzettend veel kerken, Katholiek, Protestants en Evangelisch en nog veel meer met veel variëteiten met verschillende regels. Ik noem het eigenlijk van een: leeuwenpreek tot een lammetjes preek. Sommige kerken zijn wat zwaar en anderen wat lichter, wat soepeler. Maar allemaal hebben we het over het Licht. Omdat we geloven in de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Hoe? Iedereen heeft het bij zich, maar samen met elkaar dragen we het Licht.

Over dat licht gesproken...in het verleden van Duitsland waren de mensen velen Katholiek en Luthergezinden. Vóór en tijdens 2e wereldoorlog moesten de mensen luisteren naar één heersende man. Het leek of het licht weg was. Het was een donkere tijd. Ze wijken zelf af van het Licht, maar dat Licht bleef.

Het Licht van Jezus was al 2 duizend jaar geleden gestart over heel de wereld en is nog steeds aanwezig. We kunnen en blijven het Licht van Jezus volgen. Dat is goed nieuws.

Vervolgens ging Ton voor in het gebed.

1. Wie is Sjaak Janssen
2. Hoe ben ik uitvaartondernemer geworden
3. Keuze alleen begrafenissen
4. Diverse vormen van lijkbezorging
5. Wat zegt de Heere in Zijn woord hierover

1. Wie ben ik?

- Sjaak Jansen komt uit Zeeland,
 - getrouwd,
 - 5 kinderen en
 - 4 kleinkinderen
- en woont nu in Apeldoorn

2. Hoe ben ik uitvaartondernemer geworden?

Zijn Vader was in 1959 begonnen als begrafenisonderneming. Toen Sjaak heel jong was, zei al tegen zijn vader: later, als ik groot ben, ga ik jou opvolgen. Geen besef wat het beroep eigenlijk inhoudt.

Later toen Sjaak 17 jaar was, ging hij met vader mee. Hij vergeet het nooit meer, de eerste keer dat hij mocht ervaren. Tot vandaag mag hij nog steeds ervaren dat hij dit beroep als een roeping van de Heer mag zien.

3.

Keuze om alleen begrafenissen te verzorgen

Tot medio 2004 werd er vanuit onze begrafenisonderneming zowel begrafenissen als crematies verzorgd.

In 2003 heeft de Heere laten zien wie Sjaak eigenlijk is (een zondig mens tot niets goeds in staat) Hij gebruikte daar Zijn Woord voor Psalm 38 vers 6 *Mijn etterbuiten stinken, zij zijn vervuild, vanwege mijn dwaasheid.* Vanaf toen is de Heere gaan werken in mijn hart en dan komt van een het ander. Je ga schoonmaak houden al wat niet te verenigen is met de Heere gaat er uit.

Ook zakelijk kun je niet meer verder dit hield in dat ik geen crematies meer kon verzorgen, dan blijven er alleen nog begrafenissen over.

4. Diverse vormen van Lijkbezorging.

- Begraven
- Crematie
- Resormeren
- Cryomatie
- composteren

Begraven
enkelgraf
familiegraf

Verschillende soorten graven

-enkel graf, graven 2 of 3 dik op elkaar en dan maar 1 steen erop. Dat zijn zandgraven. Soms is er een bekisting, dat is tegen het instorten. Dat heb je niet bij de kleigrond.

-dubbel graf voor 2 personen. Ze liggen naast elkaar. (dat heeft met grondwater te maken. Het grondwater ligt heel hoog en daar kan je niet twee of drie personen diep begraven

Grafkelder

-Grafkelder (bekend van koninklijk huis)

Moderne grafkelders zijn betonnen bakken die tot 3 meter diep gaan. Er kunnen meer mensen bijgezet worden.

Mausoleum

-Mausoleum zijn gebouwen bovengrond. Je hebt voor 1 persoon, dat is vrij klein, maar je hebt voor meer personen.

Er zit natuurlijke luchtcirculatie in.

Dan wordt het lichaam uitgedroogd zoals het is. Het wordt een mummie. Waar langzaam het verdere ontbindingsproces wel doorgaat, maar het vocht is weg. Door de luchtcirculatie ruik je het niet. Je wordt in gewone kist van massief hout bijgezet.

Resormeren

Resormeren, dat gebeurt in de cabine (zie foto). Er komt een vloeistof bij en dat wordt onder warmte en hoge druk gedaan. En het lichaam ontbindt binnen enkele uren. En wat er overblijft is gewoon poeder.

Resormeren (ook wel Hydrolyse genoemd) is een moderne manier waarbij een lichaam in drie uur wordt ontbonden. Volgens de uitvinder, Sandy Sullivan (Schotland) is resormeren milieuvriendelijker dan cremieren. Na resomatie blijft van het lichaam alleen een klein beetje poeder over.

BELANGRIJK OM TE WETEN

- Volgens uitvinder milieuvriendelijker dan cremieren
- Van het lichaam blijft alleen wat poeder over

Hoe werkt het?

Een uitvaart waarbij gekozen wordt voor resormeren is tot het moment waarop de overledene aan het zicht wordt onttrokken precies hetzelfde als bij een begrafenis of crematie. De overledene wordt vervolgens alleen in een ander type installatie geplaatst. Bij alkalische hydrolyse (resormeren) worden onder invloed van alkali (natronloog) en water de chemische verbindingen verbroken, waardoor een stoffelijk overschot tot 3% van zijn oorspronkelijke gewicht wordt gereduceerd. Je zou kunnen zeggen dat het vlees oplost in de vloeistof. Blijft over: een hoopje calciumfosfaat (minerale as) en vloeistof. Volgens de producent is dat een steriele, waterige oplossing. Het proces zou goedkoper en schoner zijn dan begraven of cremieren.

Al toegepast bij dieren

Het afvalwater kan via de normale waterzuiveringsinstallaties worden verwerkt en de as gaat in een urn. Deze methode leidt tevens tot een aanzienlijke besparing van gewicht en ruimte omdat het stoffelijk overschot met 97% wordt gereduceerd. Resormeren wordt in de Verenigde Staten al toegepast voor de vernietiging van geïnfecteerde dieren, voor het verwerken van diertlijk afval en anatomische resten. De EU onderzoekt al enige tijd of het geschikt is om ook in Europa als destructiemethode van besmette dieren in te voeren. Maar Europa is nog niet overtuigd van de veiligheid ervan in verband met de directe lozing van het vloeibare residu op het riool.

Cryomatie, het vriesdrogen van het lichaam. Iemand wordt opgebaard en wordt het tot -190 graden ingevroren. Daarna op een trilplaat, en dan valt alles uit elkaar. Het stof wordt in een kleine doos gedaan. Die kan je weer begraven of uitstrooien.

Je lichaam composteren

Vooraf in Amerika, het lichaam oplaten gaan tot compost. Het lichaam komt in een mengsel van allerlei houtsoorten, het wordt samengesteld en ook zuurstof erbij. In een heel korte tijd ontbindt het lichaam en is het volledig weg. Je kunt het meenemen naar huis om in je tuin te strooien.

Bij de crematie hebben we een dienst, samenkomst. De kist wordt onttrokken aan het oog. (Bij begraven ga je naar het graf, ben je erbij en zie je het ook). En van daaruit wordt het in de over geplaatst. Er zijn speciale methodes voor. Anderhalf tot tweeënhalve uur zal het lichaam veranderen tot as. Uit de oven, halen ze metalen delen weg, zoals kunstheup of schroeven. En wordt het as vermalen tot fijn poeder en wordt weer strooisel.

De metalen delen gaat naar de ijzerboer, dat wordt ingezameld voor recycling. De Pacemaker wordt van tevoren verwijderd (vanwege ontploffingsgevaar) door de zorgteam.

Wat zegt de Heere in Zijn woord over begraven of andere vormen van lijkbezorging

Persoonlijke mening van Dhr. Sjaak Janssen

ICHTHUS
UITVAARTZORG

De dood strekt niet tot onze eer, het is het loon op de zonde. Ieder mens blijft desondanks een schepsel van God, na het sterven zal het lichaam dan ook op respectvolle wijze aan de aarde behoren te worden toevertrouwd. Begraven is daarbij naar Gods wil. Was het eerste grondbezit van Abraham in het beloofde land (wellicht) niet een begraafplaats? Jacob getuigt ontroerend op zijn sterfbed dat hij op die plek - de verachte - Lea heeft begraven. De Heere heeft zelf Mozes begraven. Van de koningen van Israël lezen we steeds dat ze begraven zijn. Meer nog, wij belijden in navolging van het Woord dat onze Heere Jezus Christus begraven is. De verwachting van de gelovige is dat hij of zij als een graankorrel gezaaid wordt in de aarde en dat God hem/haar in de opstanding een lichaam geeft naar Zijn wil.

ICHTHUS
UITVAARTZORG

ICHTHUS
UITVAARTZORG

De Heere kan zijn zegen niet geven over cremieren. Verbranding van het lichaam is in de Bijbel verbonden met straf. In het bijzonder ben ik getroffen door Amos 2:1-3, maar ik denk ook aan Achan en de straf die de huichelachtige Juda aan Thamar wilde opleggen. Andere wijzen van uitvaartzorg dan begraven kunnen wij daarom niet faciliteren. Er is op dat gebied van alles gaande. Over andere 'technieken' hoeven we niet na te denken als we onze grondslag bewaren, en dat geeft naast de verleidingen ook ontspanning.

Hoe zit het dan met de martelaren, die zijn verbrand op de brandstapel? Maar dat staat de Heere niet in de weg. Je komt in openbaringen wel tegen, dat in de tijd van de Bijbel er soms een epidemie was zoals de pest, heel besmettelijk. Het huis, alles raakten ze niet meer aan. Alles werd compleet verbrand om die epidemie te stoppen maar dat werd niet gezien als begrafenis, zoals ik het persoonlijk kan ervaren is het zo dat het verbranden van het lichaam in de bijbel, dat altijd gelinkt is aan straf. Niet dat je zeg: dit is een eervolle ceremonie en als je dan terugkijkt naar Agan, waarom is hij verbrand, hij was al gestenigd als straf...Ik denk dat er heel veel voorbeelden in de Bijbel te vinden zijn en je vindt niet de voorbeelden van lijkverbranding.

Reactie uit publiek:

Ik zie veel Christenen die kiezen voor crematie. Dat is goedkoper dan een begrafenis. Wat zou U doen als U er zo in staat?

Dat klopt, bepaalde vorm van crematie is goedkoper. We noemen dat stille crematie= groepje nabestaanden komen bij elkaar thuis. De auto komt voor, de overledene gaat naar het crematorium, je gaat dus niet mee. Deze vorm is goedkoper dan begraven. De kosten voor gewone begrafenis zijn hetzelfde als voor een crematie.

Begraven of crematie, kerkdienst of samenkomst in een aula, rouwkaart voor begrafenis of crematie, de prijs is hetzelfde.

Wil je goedkoop begraven, dan neem je het goedkoopste graf.

Bij de crematie kan je zeggen, we hebben de urn en gaan hem bij zetten en zetten daar een monument bij.

Dat brengt veel kosten mee. Dat heb je bij begraven ook.

Maar er wordt ook gezegd: het is ruimtebesparend, goedkoper enz. Maar het gaat om: Wat zegt de Heere?

Reactie uit publiek: Als je het hebt over ruimte, maar als ik naar China kijk, het is overbevolkt, geen ruimte om te begraven, daarom gaat de voorkeur naar crematie uit. Daar zijn mensen slachtoffer van, dan krijg je noodgedwongen straf, heb je geen keuze meer?

In Tokio wonen ook Christenen en niemand wordt begraven. Iedereen wordt daar gecremeerd, ook de Christenen. De Christenen hebben voor zichzelf bedacht, ze hebben begraafplaats waar de as van hen begraven wordt. Christenen zijn daar met overmacht, het is geen vrije keuze meer.

Reactie uit publiek: Ik vind begraven mooi, maar wij wonen in het westen en als we willen begraven dan moet dat na tien jaar weg. In dat opzicht hebben we ook geen keuze, dan wordt het na tien jaar geruimd.

Tien jaar is het minimum dat een lichaam begraven moet zijn, maar het is niet het maximum. Je kan het verlengen en je kunt ook voor meer jaren "bijkopen".

Stel dat je bijgekocht heeft voor 50 jaar en zeggen de kinderen daarna, moeten we daarvoor betalen! Laten we het opzeggen, maar dan zijn wij de dupe?

Dat is waar. Op de begraafplaats zie je groen of rode sticker op een steen= is er nog iemand van de familie die er komt. Als niemand bijbetaalt voor het graf, dan gaan we het graf hergebruiken.

En wat in dat graf lag, wordt bijgezet in een verzamelgraf. (Knekelput) En het wordt niet gecremeerd.

Er wordt ook gezegd in de Bijbel dat mensen van stof tot stof wederkeren en dan maakt het toch niet uit begraven of cremeren, dat is dan toch ook stof?

Ik denk dat het anders is. Het is geen stof als het gezien wordt door de Heere als lijkbezorging, anders zou je het terug te vinden zijn in de bijbel.

Als je veel ruimte hebt, dan is het anders, je hoeft niet naar een alternatief zoeken. Maar ik begrijp iets niet: Stel er vliegt een huis in brand, mensen verbranden mee, gaan die niet mee in de opstanding? Of als mensen verdrinken in zee?

Ik denk aan 11 september, die vliegtuigen die in de toren gingen. Daar hebben ze niets van mensen teruggevonden. Als het huis verbrandt vind je een deel van het lichaam terug. Maar dat staat de Heere niet in de weg. We mogen niet denken dat iemand die gecremeerd is, geen opstanding is.

Ik vind het toch heel moeilijk. Als ik begraven word, mooie kist, ik heb twee kinderen, die verzorgen het steeds minder, hebben geen tijd voor ofzo, dan is crematie ook een soort rust, hoeft ik niet te vragen mijn graf bij te houden. In een klein dorpje ligt alles er netjes bij, maar in de stad, waar druk is, en geen tijd hebben voor verzorging, dan is crematie een betere oplossing?

Eer bestaan mooie natuur begraafplaatsen, je kunt begraven worden en dat hoeft niet bijgehouden worden, geen steen erop, mooie bloemetjes, wat dat ook. Het is een natuur begraafplaats, alles is verder zoals het er was.

We hebben het over begravenissen, crematie, stof, as, die termen, maar iedereen heeft een ziel, dat kan een troost zijn voor ons. Dat heeft niet te maken... De ziel sterft niet?

Het gaat hier niet om je ziel, maar om het lichaam, ons tijdelijke woonplaats hier. Wat doen we daarmee?

Staat in de Bijbel dat ons lichaam een tempel is. Als we terugkijken, de Heer woonde in de tempel. Hij was overal. Dat is ons lichaam ook, de Heer in ons hart. We gaan belijden met die tempel, in ons dagelijks leven moeten we goed zorgen voor de tempel, dat wil de Heer. Dus ook nadat wij gestorven zijn.

Maar dood is dood toch? Ik zou graag Bijbelteksten willen zien waar staat: na de dood moet je begraven, ter ere van God?

Ik heb een boek van Kooten, het gaat over crematie in de bijbel. Hij zegt: we lezen in de bijbel enerzijds geen bevel om te begraven. Staat nergens! Maar anderzijds geen uitgesproken verbod om lichamen te verbranden.

Dat betekent niet dat de schriften de keuze vrij laten. Veel dingen gebeuren in je leven en je vindt niet in de Bijbel: je moet dit of dat.

Het is toch waar iedereen zijn eigen vrije keuze in Maakt. Je mag de een of ander niet hierin veroordelen neerkijken of wat dan ook

Dominee: cremeren staat niet in de Bijbel, maar er staat ook niet dat God cremeren verbiedt.

Het is heel lastig om nu over Bijbelteksten te gaan discussiëren en ik denk dat ook in het persoonlijk pastoraat, dat dat een betere plek is om daar met elkaar over te gaan praten dan dat we nu Bijbelteksten gaan uitwisselen. Dat wilt u niet en dat wil ik niet

Heel veel respect voor hoe u begon, dat het een roeping is en het is een werk van barmhartigheid. Zorgen voor de mensen die overleden zijn zo doet de kerk dat ook altijd. Daarin zijn we allemaal 1.

Je kunt nergens in de bijbel vinden dat God cremeren verbiedt en we zullen daar met elkaar uit moeten komen en ik ben blij dat u zegt: je moet daarin niet op elkaar neerkijken en veroordelen maar wees er met elkaar over in gesprek

Er zullen hier misschien ook mensen zijn waarvan de ouders gecremeerd zijn of die misschien op dit moment voor zichzelf die keuze gemaakt hebben "dat gaat later met mij ook gebeuren".

Het is een heel kwetsbaar onderwerp waarbij het niet passend is om te zeggen: de bijbel vindt dit of dat niet goed

Maar in Romeinen staat: niets of niemand dood of leven engelen of macht of kracht of wat dan ook... er gebeurt... ons kan scheiden van de liefde van Gods gegeven in Christus Jezus en dat zijn teksten waar we op staan en op rusten. En die ook de basis zijn voor een gesprek onderling. En het is ook mooi dat u zegt: veroordeel elkaar niet en kijk niet op elkaar neer maar wees wel 1 in die ene tekst: dat niets ons kan scheiden van de liefde van Christus en ga vandaar uit het gesprek aan

Pauze/broodmaaltijd

Een gast dankt en bidt voor het eten.

Levenstestament

Je kan je zaken vastleggen hoe jij het zou willen, als je zelf niet meer kenbaar kan maken hoe je het wilt hebben.

Je kan iemand voor aanstellen, een familie lid of wie ook, die bevoegd is om mijn financiële en medische zaken kan regelen.

Bijvoorbeeld: mijn moeder heeft een levenstestament, zij kreeg alzheimer, kon niet meer zelf beslissen, maar voor haar eigen veiligheid moest er een opname komen. Ik mocht beslissen: mijn moeder moet opgenomen worden, wat niet de gemakkelijke weg was.

Testament

Je kunt je zaken vastleggen wat de nalatenschap betreft, wie executeur-testamentair is, iemand die bevoegd is de zaken voor je begrafenis te regelen, iemand aanstellen voor de financiële zaken of de boedelscheiding, een notaris aanwijzen enz. Je kan het uitgebreid maken, zoals dit schilderij gaat naar Pietje en deze ring naar Saartje.

Let op! Zodra iemand alzheimer krijgt of dement is juridisch machtiging (bijv. Bankzaken) vervallen. Hij is niet meer geldig. Belangrijk dat je levenstestament hebt, via dat kan de machtiging weer geldig worden.

Zelf opgeschreven op papier als testament, is dat geldig? Dat scheelt notariskosten!

Dat is niet geldig.

Het is alleen geldig als een notaris het heeft bekrachtigd met een handtekening en die verklaart dat jij de persoon bent die het opgeschreven heeft.

Een notaris kost alleen maar geld.

De Nederlandse wet heeft het zo bepaald.

Sommigen mensen doen een plakkertje achterop een schilderij en die is dan voor "Jantje". Dan kunnen de kinderen zien: dit is van Jantje?

Maar als het schilderij een miljoen waard is kan een ander zeggen: dat doen we niet.

Het gebeurt dat mensen bij leven spullen weg geven. Dat is wel geldig, maar zijn ook grote sommen geld.

Gevaar is hierbij dat erfgenamen die later kunnen terugeisen. Er zijn juridische regels hiervoor.

Stel, een gezin bestaat uit 5 broers en zussen. Moeder overlijdt. Hoe weten we of een testament gemaakt is?

Uitvaartondernemer kan de notaris inseinen en zeggen: Wilt u in het register kijken of er een testament is? Daarna kunnen we zeggen dat er een testament is.

Stel dat iemand overleden is, wanneer maakt een notaris dat bekend?

Je vraagt de notaris: is er een testament? Als je het niet weet, dan maakt de notaris het je bekend als je wettige erfgenaam bent. Als je niet in het testament staat, zal de notaris het niet tegen je zeggen.

Stel ik heb 4 kinderen, maar met 1 kind heb ik geen contact. Ik wil testament maken voor die drie en die ene uitsluiten. Ik begreep dat diegene toch recht heeft op de erfenis.

Er is mogelijkheid om iemand uit te sluiten, te onterven. Maar de notaris zal het altijd afraden. Daar moet je goede redenen voor hebben om dat toch te doen, maar hij zal altijd aangeven van: doet het niet! Want...

Voor mij als ouder, kun je met het kind problemen hebben, maar na de dood zal het kind met de anderen misschien wel door de deur kunnen, heb je hem ontferd, ga je over het graf heen regeren, een weg drijven tussen het ene en andere kind. Probeer dat niet te doen. Notaris zal niet het advies geven te onterven, maar te laten erven. Maar niet dat het kind zeggenschap heeft, in de regeling van begrafenis, of in de regeling van verdere verdeling. Die kreeg zijn deel zoals bepaald is binnen de wet. Dat is wat een notaris zal adviseren.

Dat is natuurlijk om ruzie te voorkomen!

Wilsbeschikking

Een wilsbeschikking is een eenzijdige rechtshandeling, net zoals bijvoorbeeld een testament of een codicil. In een wilsbeschikking legt u uw medische wensen vast. U beschrijft hierin wanneer u bijv. Geen behandeling meer wenst. Denk hier bijvoorbeeld aan een bepaalde periode dat u in coma ligt, het aangeven dat u geen reanimatie meer wenst na een hartstilstand of het opnemen van een euthanasieverklaring. Middels het vastleggen van deze wensen in een wilsbeschikking, hoeft u niet ondraaglijk te lijden tijdens een ernstige ziekte.

De laatste **wilsbeschikking** is bedoeld om in kaart te brengen hoe uw **uitvaart** wordt vormgegeven. Met andere woorden, het is een overzicht van uw uitvaartwensen na uw overlijden. Een **wilsbeschikking** wordt soms ook een wensenformulier, wilsverklaring of uitvaartcodicil genoemd. (Info uit internet gehaald).

Het is heel belangrijk met je kinderen hierover te spreken, dat je zelf kunt zeggen: dit wil ik.
Het is een moeilijk onderwerp, ook confronterend om over je eigen dood te spreken.
We weten: we gaan een keer sterven
We weten: er moet wat met ons lichaam gebeuren
We worden begraven of gecremeerd, maar er is iets wat moet gebeuren.
Maak het kenbaar, bespreek het met elkaar.

**Sta stil met
de dood
tijdens uw
leven**

Als iemand overlijdt en dan...

Eerst wordt de dokter opgebeld. Die komt kijken of de persoon werkelijk overleden is. Ze doen een schouwing (inspectie) of het echt is. Die vult een papier in. Ondertussen belt u de begrafenisondernemer die je zelf uitkiest en vraagt of die de uitvaart wilt verzorgen.

Als u partner thuis overleden is, dan komen er twee personen en als eerste gaan we het lichaam verzorgen. Dat is niet dat het team van de begrafenisondernemer gelijk zelf doen. In overleg en samenwerking met de familie wordt het lichaam verzorgd, bijv. Wassen, welke kleding wil je aandoen.

Als de verzorging klaar is, worden er aantal technische handelingen doorgenomen:

-lets op het gelaat brengen om de bacterie te doden.

-de staat van ontbinding tegen te gaan en de mond helemaal schoon te maken

Het lichaam is klaar om opgebaard te worden.

Volgende stap is het regelen van de uitvaart.

Er worden vragen gesteld, je praat met de familie en stap voor stap word je begeleid. Belangrijk is om tijd te nemen voor het regelen van een begrafenis. De familie moet de begrafenis gaan doen en regelen, de ondernemer is er om te ondersteunen en begeleiden.

De familie moet het ervaren dat ze hun geliefde zelf begraven heeft.

Later na het begraven, komt het emotie harder aan. De Rouwverwerking. Dat is de taak voor de pastors. Maar de taak van de uitvaartondernemers is de begrafenis goed laten verlopen, ondanks droefheid, verdriet, onmacht, het terug kunnen kijken op de dag, die ondanks dat toch mooi was.

Stel dat iemand overleden is, het lichaam wordt verzorgd, maar het gebeurt wel eens dat mensen niet meer zichtbaar zijn dat de kist gesloten wordt. Ontbindt het ene lichaam sneller dan het andere? Waarom is dat?

Soms is een lichaam, tijdens het ziekbed, ontbindingsproces al ingetreden. Sinds het overlijden. Er is een bacterie die komt tot leven, die gaat het lichaam ontbinden. We proberen het te remmen door te koelen. Door bacteriën weg te halen in de mond en waar we bij kunnen.

Er is ander middel, tijdelijk balseming: tanatopraxie. Vergelijkbaar met nierdialyse, haalt het bloed uit het lichaam, zuiveren en terug in het lichaam. Dat doen we ook, maar i.p.v. het bloed terug in het lichaam, een vloeistof, tijdelijke balseming, dan blij het lichaam goed.

Het ene komt sneller tot ontbinding dan het andere, dat kunnen we nooit voorspellen, we zien tekenen, maar kunnen nooit alles zien.

Joodse mensen worden al binnen 1 dag begraven en wij voor 5 dagen en ook de islam die kiest voor snel verbranden of wat ook?

De Joodse traditie is dezelfde dag begraven, dat is ook bij de Islam. Dat komt door het land waar je vandaan komt: het is een warm land en warmte is niet goed voor de overleden persoon.

Het mag niet, er moet 36 uur tussen zitten. Dat is volgens de Nederlandse wet. Hun traditie is anders dan de onze. Een Joodse familie kijkt niet meer naar de overledene.

Tussen 36 uur en maximaal 10 werkdagen mag je begraven. Volgens de Nederlandse wet moet je 36 uur wachten zodat als er iets mis is, kan een arts ingrijpen, onderzoeken kunnen gedaan worden en de aangiften overlijden moet kunnen gebeuren. Opbaren op bed, doe je door rvs met een koeling erin, die graden kun je instellen. -12 graden op het bed.

Onder een kist is het -24 door de bodem heen te kunnen komen om het lichaam te kunnen koelen naar 4 graden

Einde

René Spruit overhandigde bos bloemen en envelop met inhoud aan Sjaak Janssen en bedankte voor zijn komst en voor de interessante lezing.

Mededeling vanuit Platform Dove Christenen:

Vijf keer heeft Platform Dove Christenen de bijeenkomsten georganiseerd.

Het doel is netwerken en met elkaar nieuwe informatie delen.

Graag willen we doorgaan met netwerken.

We hadden aardig budget, maar het budget is al aardig gekrompen en zijn we op zoek naar vrijwillig bijdrage of sponsors. Binnenkort komt er een brief voor de kerken met de vraag voor vrijwillig bijdrage. Ook ontvangen jullie enquêteformulier met 5 vragen sturen over jullie bevindingen.

Ad Vermue sloot de bijeenkomst af met het gebed.